

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒-๔๓/๒๕๕๒

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลจังหวัดสีกี้วส่งความเห็นของกลุ่มความซึ่งโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมายังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดสีกี้วได้ส่งความเห็นของกลุ่มความในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๐/๒๕๕๑ และหมายเลขคำที่ ๘๘๘/๒๕๕๐ ซึ่งโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดต่อรัฐธรรมนูญมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย * ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อโต้แย้งดังกล่าว ดังนี้

๑. ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๐/๒๕๕๑ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้อง นายสุชาติ อำนวยมงคลพร ที่ ๑ นางภักดี ทองสอาด ที่ ๒ นางสาวเนรัญชลา อุทัง ที่ ๓ เป็นจำเลย ขอให้ ตัวสัญญาใช้เงิน จำนอง โดยขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันและหรือแทนกันชำระหนี้แก่โจทก์ เป็นเงิน ๓,๔๕๓,๑๕๑.๘๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้แก่โจทก์เสร็จสิ้น

จำเลยที่ ๑ ให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทั้งสิ้น ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่โจทก์เรียกเก็บนั้น จำเลยที่ ๑ ต่อสู้ว่า โจทก์ไม่อาจเรียกเก็บจากบุคคลใดๆ เกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด การที่โจทก์เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จึงเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ กระทรวงการคลังมิได้อนุญาตให้โจทก์เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราที่เกินกว่ากฎหมายกำหนดได้แต่อย่างใด

นอกจากนี้ จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลโต้แย้งว่า ตามที่โจทก์อ้างว่า โจทก์คิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ได้โดยอาศัยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และประกาศบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทอาจเรียกเก็บจาก

* ส่งมาตามหนังสือศาลจังหวัดสีกี้ว ที่ ยธ ๐๒๐๐.๓๐๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และที่ ยธ ๐๒๐๐. ๓๐๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒

ถูกค้าได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ โดยอาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น จำเลยเห็นว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ประกาศบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ โดยมีเหตุผล ดังนี้

(๑) มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

(๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ บัญญัติว่า “ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดดอกเบี้ยเกินกว่านั้น ก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี”

(๓) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “บุคคลใด

(ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ

(ข)

(ค)

ท่านว่าบุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวใน (๑) (๒) และ (๓) จะเห็นได้ว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายเท่าเทียมกัน จำเลยและประชาชนทั่วไปต่างก็เป็นบุคคล

ถูกค้าได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ โดยอาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น จำเลยเห็นว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ประกาศบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ โดยมีเหตุผล ดังนี้

(๑) มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

(๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ บัญญัติว่า “ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดดอกเบี้ยเกินกว่านั้น ก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี”

(๓) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓ บัญญัติว่า
“บุคคลใด

(ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ

(ข)

(ค)

ท่านว่าบุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวใน (๑) (๒) และ (๓) จะเห็นได้ว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายเท่าเทียมกัน จำเลยและประชาชนทั่วไปต่างก็เป็นบุคคล

ตามกฎหมาย โจทก์หรือสถาบันการเงินต่างๆ ก็เป็นบุคคลตามกฎหมาย จึงไม่อาจมีสิทธิเหนือกว่าประชาชนหรือบุคคลโดยธรรมชาติ ดังนั้น กฎหมายใดก็ดี ประกาศโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายใดก็ดี ที่ทำให้บุคคลได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายไม่เท่าเทียมกันแล้วย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ จำเลยจึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวข้างต้นตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๖ และมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญ

๒. ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๕๘๘/๒๕๕๐ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้อง นายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลย ขอให้ สัญญาเบิกเงินเกินบัญชี จำนวน โดยขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน จำนวน ๑๗,๓๖๓,๗๗๕.๐๗ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕.๒๕ ต่อปี จากเงินต้น ๑๖,๘๓๔,๑๕๓.๘๐ บาท นับจากวันถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระแก่โจทก์เสร็จ

จำเลยให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทั้งสิ้น ในส่วนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยที่โจทก์เรียกเก็บนั้น จำเลยต่อสู้ว่า จำเลยไม่เคยตกลงให้โจทก์ปรับอัตราดอกเบี้ยให้สูงขึ้นตามประกาศใดๆ ทั้งสิ้น และหากโจทก์จะเปลี่ยนแปลงสัญญาโดยประการใดๆ จะต้องแจ้งให้จำเลยทราบและได้รับความยินยอมจากจำเลยด้วยการที่โจทก์ปรับอัตราดอกเบี้ยให้สูงขึ้นตามอำเภอใจจึงไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลว่า ตามที่โจทก์อ้างว่า โจทก์มีอำนาจเรียกเก็บดอกเบี้ยได้เกินกว่าอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีโดยอาศัยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับประกาศ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และโดยอาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น จำเลยเห็นว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับประกาศ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ซึ่งโจทก์ใช้เป็นข้ออ้างในฟ้อง เพื่อเรียกเก็บดอกเบี้ยจากจำเลยเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งโจทก์ใช้เป็นข้ออ้างในการเรียกเก็บดอกเบี้ยจากจำเลยเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีนั้น ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ สำหรับเหตุผลที่ยกขึ้นเพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้งดังกล่าวไม่แตกต่างจากที่จำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ๘๐/๒๕๕๑ ได้อ้างต่อศาลดังได้กล่าวแล้วข้างต้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่จำเลยในคดีทั้งสองร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งมีมูลกรณีอย่างเดียวกัน จึงเห็นควรรวมการพิจารณาคำร้องทั้งสองนั้นเข้าด้วยกัน โดยมีประเด็น ดังนี้

๑. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และประกาศบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนด อัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) อาจเรียกจากลูกค้าได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ (ประเด็นตามคำร้องของจำเลยในคดี หมายเลขดำที่ ๘๐/๒๕๕๑)

๒. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่อง ดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ (ประเด็นตามคำร้องของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ๘๘๘/๒๕๕๐)

๓. พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ (ประเด็นตามคำร้องของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ๘๐/๒๕๕๑ และในคดีหมายเลขดำที่ ๘๘๘/๒๕๕๐)

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า การร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องดังกล่าว เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือไม่

มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้น ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติว่า รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

จะเห็นได้ว่า ตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ศาลหรือคู่ความมีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ถ้ายังไม่มี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น คำว่า “กฎหมาย” ที่กล่าวถึงในบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว หมายถึง พระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ดังที่ผู้ทำคำวินิจฉัยนี้ได้วินิจฉัยไว้แล้ว ในคำวินิจฉัยของตนที่ ๔/๒๕๕๒ ดังนั้น ตามนัยของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลหรือคู่ความจึงมีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติของ พระราชบัญญัติหรือบทบัญญัติของพระราชกำหนด ซึ่งศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ถ้ายังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ฉะนั้น การที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ดังกล่าวข้างต้น ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ตามประเด็นข้อ ๑ และข้อ ๒ จึงไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ และไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยให้ไม่ได้ คงมีประเด็นที่จะวินิจฉัยให้ได้เพียงประเด็นเดียวคือ พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ตามประเด็นข้อ ๓ หรือไม่

มาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ บัญญัติไว้ดังนี้

“เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้

ในการกำหนดตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยสำหรับสถาบันการเงินบางประเภทหรือทุกประเภท โดยกำหนดเป็นอัตราสูงสุดหรืออัตราที่อ้างอิงได้ในลักษณะอื่นก็ได้ และจะกำหนดเงื่อนไขให้สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัตินี้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมหรืออาจคิดให้ผู้ให้กู้ยืมเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้ ไม่มีถ้อยคำหรือข้อความใดในบทบัญญัตินั้นที่แสดงให้เห็นว่าการใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังดังกล่าวจะเป็นเหตุให้บุคคลไม่เสมอกันในกฎหมายหรือไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน หรือทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ อันจะถือได้ว่าเป็นการขัดหรือแย้งกับมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ

อนึ่ง การได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันมีความหมายว่า บุคคลทุกคนที่ถูกละเมิดสิทธิที่กฎหมายรับรองไว้ย่อมได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน เช่น ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวออกประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบัน

การเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมได้เกินร้อยละสิบห้าต่อปีได้ แต่อัตราสูงสุดต้องไม่เกินอัตราร้อยละยี่สิบเอ็ดต่อปี ถ้าปรากฏว่า สถาบันการเงินใดคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้เกินกว่าร้อยละยี่สิบเอ็ดต่อปี ผู้กู้เงินจากสถาบันการเงินนั้น ทุกคนย่อมปฏิเสธการจ่ายดอกเบี้ยในอัตรานั้นได้ หากเจ้าหน้าที่ฟ้องศาลเพื่อบังคับให้ผู้ชำระดอกเบี้ย ในอัตราที่เกินร้อยละยี่สิบเอ็ดต่อปี ผู้กู้ทุกคนย่อมอ้างประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังกล่าวเป็นข้อต่อสู้ได้ ในกรณีเช่นนี้ถือได้ว่าผู้กู้เงินกับสถาบันการเงินนั้นทุกคนเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๒ (ของผู้ทำคำวินิจฉัย)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบัน การเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิติทัณฑ์ประภาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ